

meen huldigt ten opzichte van voorraadcontrole. Voor dengene, die voorstander is van opneming *door den accountant zelf* is er m.i. geen reden, hiervan bij het veembedrijf af te wijken.

Ter voorkoming van misverstand vestig ik nog even de aandacht op het begin van het aan mij gericht antwoord, waaruit blijkt dat de Heer Prof. L. van meening is, dat ik het overigens met zijne beschouwing in het Novembernummer eens zou zijn. Ik geloof niet, dat dit uit mijn schrijven mocht worden geconcludeerd.

Het is niet mijne bedoeling hier verder op in te gaan, maar ik wil toch wel uitspreken, dat, al kan de controle op de goederenbeweging door den accountant niet worden gemist, ik toch in vele gevallen volledige voorraadopneming *door hem zelf* niet noodzakelijk acht, ook zou ik niet gaarne zonder meer voor elke onderneming, waar sprake is van „goederenbeweging” den regel willen stellen, dat „onder de hiervoor genoemde controle de verificatie der rekening en verantwoording van nul en geener waarde is” en dat „onderteekening der jaarrekening onder voorbehoud ten opzichte van den goederenvoorraad steeds voor den vakman onbetekenend en voor den ondeskundige misleidend zou zijn.”

Hoogachtend
K. C. SLUYTER

EFFICIËNTIE

Red. L. POLAK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

FRAUDE DOOR MIDDEL VAN TELMACHINES

Wij lazen in De Telegraaf van 20 Januari j.l.:

„Bij een bankinstelling gevestigd op een der grachten in het centrum van deze stad, is men een zeer omvangrijke verduistering op het spoor gekomen. Bij een controle van optellingen, welke met een telmachine gedaan waren, werd een verschil van eenige duizende guldens opgemerkt.

Het onderzoek werd toen nog uitgebreid en ten slotte werd een tekort ontdekt, dat ongeveer f 100.000 bedraagt.

Het bleek, dat het mogelijk was geweest, dit bedrag te verduisteren door ongeoorloofde handelingen met de telmachine te verrichten, zonder dat zulks dadelijk ontdekt kon worden.

In verband met deze verduistering viel het vermoeden op een 25-jarig bankbediende. Deze werd gisteravond door de politie van het bureau Lauriergracht gearresteerd. Bij het verhoor door commissaris *Pijper* bekende hij het feit gepleefd te hebben. Hij had op zeer grooten voet geleefd en het geheele bedrag verspeeld en verbrast. Ook kwam aan het licht, dat een zijner vrienden, een jonge man ongeveer van denzelfden leeftijd van deze verduistering op groote schaal had geprofiteerd en mede had geholpen het geld op te maken. Ook deze jeugdige losbol werd in verzekerde bewaring gesteld. Beiden worden ter beschikking van de justitie gesteld.”

Van het fraudegeval zelve en de omstandigheden waaronder zich het heeft voorgedaan zijn ons geen bijzonderheden bekend, en wij kunnen er dus geen oordeel over uitspreken. Dat fraudegevallen met schrijvende telmachines niet reeds méér aan het licht zijn gekomen verwondert ons zeer, gezien het feit dat de meeste administratiën, waarin deze machines een belangrijke rol spelen, niet werden ingericht door accountants maar door machineverkoopers in overleg met hen die aan het hoofd van die administratiën staan.

„Ongeoorloofde handelingen met telmachines”, zooals die fraaie uitdrukking luidt, zijn altijd mogelijk, omdat bij vrijwel

alle schrijvende telmachines getallen in de telwerken kunnen worden opgenomen, die niet op papier komen, en anderzijds, getallen op papier kunnen worden geproduceerd, die niet in de telwerken worden opgenomen. Hieruit volgt dat een totaal-telling die onder een rij van getallen staat ook al staat er een totaalteeken naast als bewijs dat de machine schoon was na het uitslaan van het totaalbedrag, nooit zonder meer als juist mag worden aangenomen: door dit wel te doen begaat men een ernstige fout.

Deze kwestie houdt ten nauwste verband met de verzorging der interne controle van gemechaniseerde administratiën, waarin aan schrijvende telmachines gewoonlijk een belangrijke rol is toebedeeld.

In den regel wordt getracht, door middel van doorschrijven, posten, die vroeger meerdere malen afzonderlijk in kaarten of registers werden aangeteekend, in een gemechaniseerde administratie in één bewerking door de geheele administratie vast te leggen. Hiermede wordt wel is waar dikwijls een belangrijke besparing bereikt, maar ten koste van de interne controle, omdat dan de overeenstemming tusschen de verschillende onderdeelen der administratie die tegelijkertijd worden bijgeschreven, geen enkele zekerheid geeft. In bepaalde gevallen zal deze werkwijze echter zeer goed kunnen worden toegepast, n.l. daar, waar onafhankelijkheid van deze doorschrijfadministratie dezelfde gegevens nogeens worden verwerkt. Men denke b.v. aan de administratie van een levensverzekeringmaatschappij. Hier kunnen zonder bezwaar de maandelijksche borderellen voor de agenten, de rekening-courantkaarten van de agenten en het premiejournaal tegelijkertijd door middel van doorschrift worden vervaardigd, omdat aan de andere kant controle op de eindgegevens wordt verkregen door het premie controle-register en door de met de adresseer-machine vervaardigde premie-kwitanties. Ook andere gevallen zijn zeer goed denkbaar en reeds in de practijk toegepast, vooral in bankadministratiën. Het spreekt bijna van zelf dat in een bankadministratie waar van oudsher vele posten dubbel geboekt werden (men denke aan de rekening-courant met de cliënten) een ruim arbeidsveld voor het doorschrijfsysteem gecombineerd met telmachines werd gevonden.

EXTERNE EN INTERNE INVESTIGATIONS

In het Januari-nummer van het interressante tijdschrift „*Magnament and Administration in Manufacturing Industries*” troffen wij een lezenswaardig artikel van den Heer *Arthur Anderson*, waarvan wij hieronder in het kort den inhoud weergeven. Men bedenke wel dat het artikel Amerikaanse toestanden beschrijft.

Allereerst wijst A. er op dat door de algemeene toepassing van arbeidsbesparende machines in de industrie, de productie in de laatste tientallen jaren dusdanig werd opgevoerd, dat meer en meer de oorspronkelijke particuliere industriëlen onmogelijk persoonlijk hun bedrijf kunnen financieren. Het aantal maatschappijen dat een beroep op de kapitaalmarkt deden, is dan ook aanzienlijk toegenomen. Deze toenemende kapitaalbehoefte hebben tot meer „public financing” geleid waardoor nauwere relaties ontstonden tusschen de industriele leiders enerzijds en bankiers, juristen, accountants, ingenieurs en effectenhandelaars anderzijds.

De bankiers en emissiehuizen zullen vrijwel steeds een onderzoek laten instellen naar de financiële positie van de onderneming waarvan zij waarden aan de markt gaan brengen, ten einde hune verantwoordelijkheid tegenover de koopers van die waarden zoo veel mogelijk te dekken. Zulk een onderzoek dat als regel zal geschieden door onafhankelijke accountants die zich zoo noodig laten bijstaan door technische en juridische des-

kundigen, heeft vrijwel steeds betrekking op balansen, verlies- en winstrekeningen, verkoop-analyses en dergelijke staten en overzichten van een reeds afgesloten periode, ten einde te trachten uit de cijfers van het verleden in groote lijnen die van de toekomst te benaderen. Anderson noemt een dergelijk onderzoek een externe investigation.

Daarnaast is volgens hem plaats voor een interne investigation die zich meer met de toestand van de zaak op het moment van het onderzoek bezig houdt en waarvan het doel is, door het projecteeren van verbeteringen, het aanwenden van meer efficiënte werkwijzen, het invoeren van productiecontrôle en dergelijke dingen meer, de productie, de verkoop en de resultaten in de naaste toekomst in de door de Directie gewenschte richting te stuwen. Een dergelijke interne investigation kan zeer omvangrijk zijn, en zóó opgezet worden dat ze alle onderdeelen van het bedrijf omvat, ten einde te trachten de zwakke plekken in de bestaande organisatie aan het licht te brengen; zij kan ook alleen op enkele ondergeschikte punten worden ingesteld.

Het fundamenteele verschil tusschen de interne en de externe investigation formuleert A. op de volgende wijze:

De externe investigation wordt ingesteld door derden ten einde hunne belangen te beschermen, de interne investigation wordt ingesteld met het doel de leiding te wijzen op verbeteringen die kunnen worden ingevoerd; A. spreekt van protective and corrective purposes. Als onderwerpen die zich in het bijzonder tot een interne investigation leenen, noemt hij o.a.:

De organisatie
Materiaal-Contrôle
Arbeids-Contrôle
Productie-Contrôle
Kostprijs-Contrôle

De Heer A. zegt deze onderwerpen in volgende artikelen nader te zullen uitwerken; hij geeft verder in het hier geciteerde artikel een uitwerking van een externe investigation die voor deze rubriek van geen belang is.

Wij gelooven dat deze indeeling gegeven werd om te kunnen komen tot de omlijning van het terrein van den efficiency-accountant. Wij stellen ons echter voor later op deze artikelen terug te komen.

UIT EN VOOR DE PRAKTIJK

Red.: ABR MEY en JAMES POLAK

In deze rubriek worden elke maand een of meer opgaven gepubliceerd, waarvan ieder abonné de uitwerking aan de redactie kan inzenden.

De oplossingen moeten vóór den 25sten der maand, volgend op die, waarin de opgave is gesteld, worden toegezonden aan den rubriekredacteur, wiens naam bij de desbetreffende opgave werd vermeld. Ze worden beoordeeld onder de initialen van den inzender (wiens naam en adres op het werk moeten zijn vermeld) of onder door hem te geven motto.

Op het couvert te schrijven „Oplossing”.

Het papier slechts aan een zijde te beschrijven. Losse vellen papier aan elkaar hechten.

Voor werkstukken welke men terugverlangt, gefrankeerd couvert bijvoegen.

Voor elke opgave worden punten gegeven (maximum 10). Hij of zij, die het hoogste aantal punten voor 6 uitwerkingen verkrijgt, ontvangt van den uitgever een boekwerk, betrekking hebbende op het vak. — Zij, die eenmaal een prijs ontvingen, blijven verder buiten mededinging.

OPGAVE No. 24

(Antwoord op een aanstellingschrijven als accountant eener N. V.)

Uitwerkingen in te zenden voor 30 April 1926 bij den heer
JAMES POLAK, Mauritsweg 13b, Rotterdam

Wat zal uw antwoord zijn op den volgende brief?

Den Heer X,
Accountant,
te R.

Mijnheer,

Als Commissaris der N.V., waaraan U als accountant verbonden zijt, heb ik uw werk leeren kennen. Nu door het overlijden van den Heer Y de in de statuten der N. V. bedoelde functie van „Accountant der N.V.” is opgevalven zou ik U als zoodanig aan mijne mededirecteuren willen voorstellen.

Alvorens dit echter te doen wensch ik U de vraag te stellen of U deze positie zoudt willen aanvaarden op dezelfde voorwaarde als de Heer Y.

(volgt financiële voorwaarde).

Het zal U opvallen dat het honorarium in verhouding lager is dan hetgeen U bij de kleinere N.V. declareert. De werkzaamheden welke de Heer Y placht te verrichten en welke wij ons zouden voorstellen dat door zijn opvolger verricht zouden moeten worden, zijn echter minder omvangrijk dan die welke U bij bovengenoemde N.V. zijn opgedragen.

Het zou voldoende zijn als U regelmatig iedere drie maanden het kantoor gedurende 2 a 3 dagen bezoekt om — voorzoover de tijd toelaat — de hulphoeken met de bescheiden en deze met journaal en grootboek te verifiëren en als U na afloop van het boekjaar de Balans en Winstrekening — zooals wij die verkort publiceeren — mede teekendet.

De uitvoerige kwartaalrapporten en overzichten die ik als Commissaris regelmatig van U ontvang en zeer op prijs stel, zouden in dit geval niet noodig zijn, daar de verhouding tusschen Commissarissen en Directie geheel op vertrouwen berust, hetgeen wel blijkt uit het feit dat de benoeming van den accountant — welke volgens de statuten door Commissarissen zou geschieden — steeds aan ons is overgelaten.

Ook met de kostprijsberekening zoudt U zich niet behoeven in te laten daar wij tot de overtuiging gekomen zijn, dat de kosten welke wij hieraan tot voor eenige jaren besteedden in ons bedrijf niet nuttig zijn aangewend, aangezien de verkoopprijs toch uitsluitend door de marktverhoudingen wordt bepaald.

Ik twijfel er niet aan of zult na deze toelichting op mijn voorstel ingaan en verwacht gaarne uwe bevestiging.

Hoogachtend,
Z.

UITWERKING OPGAVE No. 21.

(Schema voor de controle eener fabriek van kunstnijverheidsproducten De Vuurhaerdts)

De controle zal zoodanig moeten geschieden, dat onderteekening met het kleinste mogelijk voorbehoud kan plaats vinden. Getracht zal dus moeten worden met eene totaalcontrole zooveel mogelijk te bereiken en de controle op de details aan de interne controle over te laten. Blijkens de uitwerking van de inrichting zijn de voorwaarden daarvoor aanwezig.